

معنی لغت‌های مهم درس

دانا، شناسنده	عارف:	به جز	الا:
پیمان، دوره	عهد:	همسر، خانواده	عالیاً:
خشک سالی، نایابی	قحطی:	خواهشگری	شفاعت:
می‌نازد، افتخار می‌کند	نازند:	مقام، منزلت، درجه، رتبه	جاه:
عبداتگاه، دیر، محل عبادت	صومعه:	پیشگاه	درگاه:
آفریده	مخلوق:	لباس	جامه:
استراحت نمی‌کردم	نیاسودمی:	نزدیکان، کسی که قرب و منزلت یافته	مقرب:
شیطان	ابليس:	آزرده	رنجه:
قرارگاه، جای قرار و آرام	مقر:	دزد، راهزن	طرار:
جرئت، شجاعت	زهره:	برگزیده، خلاصه هر چیز	سلامه:
واژگونه، وارونه	باژگونه:	دلاور	رشید:
خوابیده‌اند	خفته‌اند:	نردبان‌ها، آنچه به وسیله آن بالا می‌روند	معارج:

معنی عبارت‌های مهم متن درس

نقل است آن شب که رابعه در وجود آمد، در خانه پدرش چندان جامه نبود که او را در آن بپیچند و چراغ نبود.
روایت کرده‌اند آن شبی که رابعه به دنیا آمد، در خانه پدرش لباس به اندازه‌ای نبود که او را در آن قرار دهند و هیچ چراغی در خانه نبود که آن را روشن کنند.

به فلان همسایه رو و چراغی روغن بخواه به نزد فلان همسایه برو و به اندازه یک چراغ از او روغن (سوخت چراغ) قرض بگیر.
در بصره قحطی عظیم پیدا شد و خواهاران متفرق شدند در شهر بصره خشک سالی و نایابی بزرگی به وجود آمد و هر سه
خواهر رابعه پراکنده شدند و رفتند.

او را به چند درم بفروخت. او را به چند سکه نقره فروخت.

آن خواجہ او را به رنج و مشقت، کار می فرمود. ارباب رابعہ انجام کارهای سخت و دشوار را به او دستور می داد.

روی بر خاک نهاد و گفت: مرا از این همه هیچ غم نیست، الا رضای تو می‌باید تا بدانم که راضی هستی یا نه؟»
صورتش را بر روی زمین گذاشت (سجده) و به خداوند با حالت راز و نیاز گفت: از این همه سختی ناراحت نیستم، مگر
خشندودی تو، پس باید بدانم آیا از من خشنود هستی یا نه.

آوازی شنید که «غم مخور، فردا جاهیت خواهد بود؛ چنان که مقربان آسمان به تو نازند صدایی شنید که می‌گفت: غمگین نباش، در آینده چنان مقامی خواهی داشت که تمام فرشتگان و نزدیکان درگاه الهی به تو افتخار می‌کنند.

دایم روزه داشتی و همه شب نماز کردی و تا روز بر پای بودی. پیوسته روزه می‌گرفت و هر شب به نماز می‌ایستاد و تا صبح در

حال عبادت بود.

شبی خواجه از خواب درآمد. یک شب خواجه از خواب بیدار شد.

الهی! تو می‌دانی که هوای دل من در موافقت فرمان توست و روشنایی چشم من در خدمت درگاه تو.
خدایا! تو آگاه و باخبری که آرزو و میل قلبی من در همراهی و اطاعت کردن از فرمان و دستور توست و نور چشمهای من در خدمت آستان و درگاه توست.

اگر کار به دست من استی، یک ساعت از خدمت نیاسودمی. اما تو مرا زیر دست مخلوق کردی. به خدمت تو، از آن دیر می‌آیم اگر اراده و اختیار این کارها در دست من بود، حتی یک لحظه هم از خدمت درگاه تو آسوده و بی‌خیال نمی‌شدم، اما تو مرا زیردست و غلام آفریدهای به همین علت دیر به خدمت و نیایش و عبادت تو حاضر می‌شوم.

ای مرد! خود را رنجه مدار که او چند سال است تا به ما دل سپرده است. ای مرد! به خود سختی نده، زیرا او چند سال است که دلش را به ما داده است.

ابليس زهره ندارد که گرد او گردد. دزد را کی زهره آن بود که گرد چادر او گردد؟ شیطان جرئت ندارد که اطراف او نزدیک شود و صدمه‌ای به او برساند. دزد چگونه می‌تواند به او نزدیک شود و به او آسیب برساند؟

تو خود را مرنجان ای طرار! که اگر یک دوست خفته است، دوست دیگر بیدار است. تو خود را آزار نده ای دزد، زیرا اگر یک دوست (بنده خوب خدا) در خواب است، دوست بسیار با ارزش او (خداآنده) بیدار است و مراقب است.

لغات علمی ادبی خود ارزیابی

سوال ۱: چرا پدر رابعه، شب توولد او دلتنگ خواهد؟ زیرا دخترش به دنیا آمده بود اما آنها نه در خانه لباس زیادی داشتند که او را در آن بپیچینند و نه توانسته بود روغنی برای چراغ پیدا کند.

سوال ۲: چه عنوان های دیگری می‌توان برای این درس انتخاب کرد؟
زن با خدا، زن کامل، انسان متوكل، شفیع امت، مقام زن، رابعه و طرار، زن پاکدامن، زن مقرب و...

سوال ۳: مهم ترین ویژگی های اخلاقی رابعه چه بود؟
راضی بودن به رضای خدا، توکل به خدا، شکرگزار نعمت‌های خدا بودن، فروتنی در مقابل خدا، پارسا و پاکدامن

سوال ۴: چکونه می‌توان انسان کاملی بود؟ با توکل و ایمان به خدا، یعنی اینکه خدا را در همه حال و همه کار با خود همراه کردن و هر کاری را برای رضایت او انجام دادن.

لغات علمی ادبی گفت و گو

سوال ۱: درباره نمونه‌هایی از فدایکاری زنان ایرانی در انقلاب اسلامی و دفاع مقدس، گفت و گو کنید. زنان ایرانی چه در انقلاب و چه در دوران دفاع مقدس، همراه و همگام با مردان قدم برداشتند. زنانی مانند: فرنگیس حیدرپور، فوزیه شیردل و طیبه واعظی

سوال ۲: درباره یکی از زنان بزرگ شاهنامه فردوسی، تحقیق کنید.
گرد آفرید نخستین شیر زن حمامه ملی ایران است. گرد آفرید دلربا و چالاک با این که در شاهنامه حضوری کوتاه دارد و

شکست هم می‌خورد، بسیار برجسته است و یکی از گیراترین زنان شاهنامه است. وی را می‌توان مانند فرانک، ارنواز و شهرناز نمونه زن اصیل ایرانی دانست. در میان مرز ایران و توران درزی به نام «دژ سفید» بود که گزدهم پدر گردآفرید بر آن حکمرانی می‌کرد. داستان گردآفرید از رسیدن سهراب به دژ سپید شروع می‌شود. وقتی سهراب به دژ سفید رسید با هژبر رویه رو شد و هژبر را شکست داد و در کمال ناباوری سربازان دژ سپید، سهراب هژیره را نکشت و او را به اسارت گرفت و به درون سپاه خود فرستاد، از آنجا که فرمانده دژ سپید گزدهم پیرمردی سالخورده بود و یک پسر نوجوان داشت، گرد آفرید دختر ارشد او، لباس نظامی بر تن کرد. سهراب او را به نبرد طلبید. پس از رویارویی سهراب و گردآفرید، گرد آفرید متوجه شد توان مقابله با سهراب را ندارد از این رو تصمیم به فرار گرفت که در راه سهراب به او رسید و با ضریب‌آی کلاه خود گردآفرید که چهره او را پنهان کرده بود، برداشت و متوجه شد او دختری زیباروی است. گردآفرید که خود را شکست خورده و تسلیم دید دست به نیرنگ زد و به سهراب وعده‌های دروغین داد. سهراب که شیفت‌هه گردآفرید شده بود، پیشنهادش را قبول کرد و با او به سمت دروازه دژ سپید روانه شد. در میانه راه گردآفرید با زیرکی به داخل دژ تاخت و دروازه را بر روی سهراب بست و سهراب را از نتیجه حمله به ایران و نبرد با رستم بر حذر داشت.

لعله‌لعله‌لعله‌لعله‌لعله‌لعله نوشت

سوال ۱: هر یک از واژگان زیر با کدام نشانه جمع به کار نمی‌رود؟

ان	ات	ها	نشانه جمع واژه
✓	مخلوقات	مخلوق‌ها	مخلوق
طرازان	✓	طرازها	طراز
ظالمان	✓	ظالم‌ها	ظالم
✓	نظرات	نظرها	نظر
غريبان	✓	غريب‌ها	غريب

سوال ۲: با توجه به متن درس، واژه «دوست» در جمله زیر، به چه اشاره دارد؟

«اگر یک دوست خفته است، دوست دیگر بیدار است». دوست اول: بنده خدا(رابعه) دوست دوم: معشوق ازلی(خداآوند)

سوال ۳: جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.

۴- تو داشتی شعری را می‌سروید ۳- تو داشتی شعری را می‌سروید ۲- او شعر را می‌سرود.

لعله‌لعله‌لعله‌لعله‌لعله‌لعله فرستی برای اندیشیدن

سوال ۱: چرا خرمشهر نماد هشت سال مقاومت معرفی شده است؟

زیرا خرمشهر به ساده‌ترین سلاح‌های دفاع تا آخرین لحظه در مقابل دشمن مقاومت کرد و مردم هر یک با جان و مال و ناموس خود از شهر دفاع کردند.

سوال ۲: دریافت شما از جمله زیر چیست؟

«حیات حقیقی مردان خدا، قفنوس وار از میان خاکستر نخل‌های نیم سوخته، سر بر آورد.»

زنده‌گی واقعی مردان خدا همیشه دارای تولد است و هیچ گاه از بین نمی‌رود و پیوسته به فکر دیگران هستند.